

ZPRAVODAJ

FRYMBURSKÉ
OZVĚNY

Vydává KaSS v Novém Hrádku

12/93

Intergraphia, odborné vydavatelství, Děčín zpracovalo historii obce Nový Hrádek v podstatě, ve které Vám čtenářům Frymburských ozvěn ji předkládáme. Originál byl pro obec vyhotoven ve třech kusech. Jsou vyvěšeny v budově obecního úřadu, v základní škole a v místním kině. Tato tzv. kronika obce byla zpracována bezplatně pro reklamní účely. Text byl zpracován dle dostupných materiálů Obecním úřadem v Novém Hrádku.

Obec

Nový Hrádek

Starobylé české městečko Nový Hrádek, nacházející se na úpatí Velických hor v nadmořské výšce 565 metrů, bylo dle písemných dokladů založeno v roce 1362 jako farní ves, která měla faráře. Vše nasvědčuje tomu, že dříve pouze Hrádek, byl založen mnohem dříve, pravděpodobně v době vlády Přemysla Otakara I., nebo Václava I. Zpočátku to byla malá osada, která se zvětšila v době, kdy se stavěl hrad Frymburk ke konci 13. století. Jako první známý držitel hradu se uvádí Matouš z Frymburka v roce 1354. Zřícenina hradu se v sousedství městečka nachází dosud ve značně zchátralém stavu. Hrad sám je zajímavý především svou donjonovou věží o průměru více než 18 m, čímž překonává věže i mnohem známějších a větších středověkých hradů. Z historických záznamů vyplývá, že Nový Hrádek byl povýšen na město v roce 1425. Kdy a kým byl městu udělen městský erb se přesně neví. V roce 1736 město obdrželo výsadu na konání tří výročních trhů od císaře Karla VI. Nynější kostel sv. Petra a Pavla byl postaven v letech 1721 - 1723 na místě původního dřevěného kostela. Ve středu náměstí stojí Mariánský sloup z roku 1747 a památník obětem světových válek. V roce 1864 byla postavena městská kašna. Kaple sv. Jana Nepomuckého pochází z roku 1756 a byla opravena v roce 1992 a znovu předána církvi i veřejnosti k užívání. V r. 1882 byla na místě shořelé dřevěné školy postavena budova obecní školy, která částečně slouží dodnes. Městská škola byla vyhlášena v roce 1923. V roce 1870 byl zřízen poštovní úřad a po vzoru jiných měst byla v roce 1871 zřízena záložna. Místní hasičský sbor byl založen v roce 1880 a jeho činnost trvá nepřetržitě dosud. Roku 1889 zde byla zřízena četnická stanice a od roku 1892 byl Hrádek ustanoven sídlem obvodního lékaře. Telegraf byl postaven v roce 1904. Nákladem města byl v roce 1909 vybudován vodovod. První elektrifikace zasáhla Hrádek v roce 1924. Tělocvičná jednota Sokol byla založena v roce 1896 a v roce 1924 byla postavena budova sokolovny, která je stále využívána. V místě se nachází hřiště na házenou a odbíjeň a tři lyžařské vleky. V roce 1853 měl Nový Hrádek nejvyšší počet obyvatel, a sice 1562. Od těch dob počet obyvatel klesá. Dnes má Hrádek 700 obyvatel. Pracovní příležitosti poskytují tři VO; dvě truhlářské provozovny a dva ústavy Akademie věd ČM. Obec má krásné okolí. Veliké hory, blízká města bohatá na historické a kulturní tradice, vodní nádrž Rozkoš, dávají nábre podmínky pro rekreační využití po celý rok.

Čapkův odkaz - slova platná i dnes !

K odkazu Karla Čapka patří i trpká slova, která napsal nedlouho před svou smrtí a která platí dnes právě tak jako tehdy v kritických dnech po mnichovském diktátu, kdy mnozí z jeho přátel se náhle přestali hlásit k politickým zásadám, které až do té doby prosazovali.

"Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstali stejní: jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky; kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív. Kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslel vždy jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky; kdo mění víru, neměl žádnou; člověka nepředěláš, jenom se ti vybarví Budoucí foliant našich dějin o této době bude mít jeden podtitul: Kdo byl kdo. I dobrá paměť patří k těm stálým věcem, jichž bude a je třeba."

Tato slova Karla Čapka si přečetli čtenáři v Lidových novinách dne 4. prosince 1938.

Vážení spoluobčané,

do konce letošního roku schází ještě několik dnů, přesto Vás chci seznámit s tím, co se v letošním roce podařilo udělat ve prospěch naší obce, ve prospěch nás všech spoluobčanů.

Místní komunikace

V ulici Antonína Kopeckého a v části ulice Klainovy byla provedena rekonstrukce vozovky. Byly položeny silniční obrubníky a pásy, vybudovány kanalizační vpustě a povrch byl pokryt asfaltovým kobercem. Prašná cesta u bytového domu čp. 59 a základní školy byla upravena a byly na ní zřízeny splávky, aby se zabránilo splavování povrchu. V Náchodské ulici u Dusilů bylo provedeno zadláždění vozovky po výkopu pro vodovodní přípojku.

Na Dlouhém v úseku od bývalé školy směrem k Jedli byl na třech úsecích opatřen povrch vozovky asfaltovým kobercem. V části této komunikace byly znovu obnoveny příkopy a v prostoru křižovatky u bývalé školy byl zřízen propustek. Tyto opravy na Dlouhém byly hrazeny Obchodní bankou Praha jako pomoc naší obci.

Na chodnicích byla v letošním roce prováděna oprava, a to u budovy základní školy v Hradní ulici, na náměstí u kříže a u Vondřejců. Chodník v Náchodské ulici od domu čp. 320 k budově obecního úřadu byl celý přeložen.

Pravidelně je prováděna zimní údržba místních komunikací, kterou zajišťuje Pepík Příbyl. I nám všem občanům ze zákona vyplývá povinnost starat se o čistotu a schůdnost chodníků a místních komunikací sousedících s naší nemovitostí. Podrobnosti jsou uvedeny v místní vyhlášce.

Vodní hospodářství

V prostoru od Šafářů až k novostavbě rodinného domku manželů Sobotkových byla zřízena nová kanalizační přípojka, která poslouží k napojení odpadů na kanalizaci všech sousedících domků včetně Barešovy truhlárny. V Hradní ulici v prostoru od křížku k Suchánkovým byla zřízena nová vodovodní přípojka.

Školství

Na budově základní školy v Náchodské ulici byla opravena část střechy. V nové přístavbě školy bylo provedeno vymalování tříd a chodeb. V čelní stěně budovy byla natřena všechna venkovní okna. Byla opravena bouda na zahradní nářadí, kde bylo provedeno vyzdění zadní a boční stěny, zhotovena nová střecha a okapy, byly osazeny nové dveře.

V mateřské škole byl proveden nátěr hlavních vchodových dveří, byl natřen zahradní domek, pískoviště a zahradní nábytek.

Byla provedena výmalba školní kuchyně a natřeny byly i hlavní vchodové dveře.

Bytové hospodářství

Budova zdravotního střediska - pošty byla opatřena novými okapy a okapovými svody. Na této budově byly provedeny částečně i nátěry plechování.

Pohřebnictví

V pravé části hřbitova byla opravena hřbitovní zeď a hlavní chodník na hřbitově. V jarních měsících byla vykopána náletová zeleň. Na podzim byl proveden úklid celého hřbitova.

Veřejná zeleň a prostranství

Veřejná prostranství a zeleň v naší obci vyžadují mnoho ruční lidské práce. O tyto prostory se stará celá řada ochotných spoluobčanů. Všem těmto ochotným patří naše poděkování.

Veřejné osvětlení

Tento úsek stále vyžaduje mnoho mravenčí práce pana Balcara, který má veřejné osvětlení na starosti již řadu let. Mimo běžnou údržbu a odstraňování závad během celého roku bylo i v letošním roce zřízeno několik nových světelných bodů a některé byly zrušeny. Děkuji touto cestou panu Balcarovi za ochotu a velkou pomoc naší obci na tomto úseku.

Životní prostředí

Likvidace TKO v naší obci probíhá podle místní vyhlášky skoro dva roky. Místní skládku pod Burketovým mostem se dosud nepodařilo zlegalizovat. Během roku proběhla řada jednání na různých institucích ohledně skládkování, ale jasné stanovisko a rozhodnutí jsme dosud nedostali. Jakmile dojde k nějaké zásadní změně, bude veřejnost včas informována.

Stále se nám v okolí Hrádku objevují černé skládky, které zřizují neukáznění lidé, kteří mají pramálo společného s ochranou životního prostředí. Obecní zastupitelstvo není samo schopno tento nešvar odstranit. Musíme všichni mít zájem o čisté prostředí a nepřipravovat sobě a našim potomkům prostředí zavezené odpadky.

Kultura

K 30. 9. 1993 byla ukončena činnost Kulturního a společenského střediska v Novém Hrádku. Paní Jana Ptáčková, která se příkladně starala o kulturu v naší obci, odešla za jiným zaměstnáním. K 1. 10. 1993 jsme převzali místní kino od bývalého provozovatele Er filmu Náchod. Provozovatelem je opět po mnoha letech obec. Odpovědnost za kulturní vyžití je v kompetenci obce. Budeme se snažit na tomto úseku společenského vyžití nezaostávat, i když víme, že zájem o kulturu jako takovou je velmi malý. Obecní zastupitelstvo rozhodlo i nadále pokračovat v tradici vydávání zpravodaje Frymburské ozvěny. Při obecním úřadě pracuje úspěšně Komise pro obřady a slavnosti. Komise zajišťuje nejen písemná blahopřání jubilantům obce, ale i blahopřání k narození děťátka a také kondolence. Naše starší spoluobčany při příležitosti narozenin navštěvují členky komise osobně. Velmi zdařilou tradicí se v naší obci stalo vítání novorozeňat, našich malých spoluobčánků, což také tato komise zajišťuje. Pokud je třeba účastní se i při občanských obřadech posledního rozloučení se zesnulými. Za tuto záslužnou práci patří poděkování nás všech.

Pro zajímavost uvádím, že před obecním úřadem letos uzavřely manželství dva páry snoubenců, přivítali jsme 13 novorozeňat a za obec jsem se rozloučil se šesti zemřelými při církevním pohřbu. Rád také připomínám, že kroniku obce píše velmi odpovědně paní Anna Marková již několik let, za což jí jménem nás všech děkuji.

Zdravotnictví

Privatizace zdravotnictví zasáhne i nás, z čehož vyplývá i nejedna povinnost pro naši obec. Abychom udrželi základní zdravotnictví, na které jsme u nás léta zvyklí, vyžaduje to celou řadu opatření a rekonstrukci stávajících prostor sloužících pro zdravotnické ordinace. V současné době se na mnohém pracuje, ostatní bude dokončeno v jarních měsících příštího roku.

Obecní lesy

Obec vlastní a obhospodařuje 23 ha lesa. Těžba dřeva, vysazování nových porostů a všechny další potřebné práce se dějí pod vedením pana Petra Kleina. 24. dubna 1993 zasáhl část obecního lesa požár. Vzniklá škoda byla odborníky vyčíslena v částce 4 900,- Kč. Při likvidaci požáru zasáhlo několik sousedních požárních sborů vedle sboru místního. Pokud z řad občanů je případný zájem pomoci při práci v lese nebo o dřevo, je nutné se přímo obrátit na pana Kleina.

Sbor dobrovolných hasičů

Rád připomínám záslužnou činnost našich hasičů a jejich poslání chránit náš majetek v případě živelných pohrom. Mimo starost o svěřenou techniku a výchovu nástupců z řad mládeže v letošním roce provedli opravu a nátěry požární nádrže a posílili zdroj vody pro nádrž. Obci pomohli během roku několikrát se sběrem železného šrotu, čímž si posílili příjmy na činnost. Naši hasiči pořádají několikrát v roce pro veřejnost v místním pískníku opékání berana s hudbou a tancem. I tato jejich činnost je zaměřena na posílení rozpočtu jejich sboru. Všem funkcionářům i řadovým členům za jejich činnost děkuji.

Zásobování

Všichni víme, jak je u nás zabezpečováno zásobování a na jaké úrovni. Jsme velmi rádi, že se nám podařilo zajistit alespoň náhradní prodej v takovém rozsahu, jaký je. Jednota Hronov, která vlastní nákupní středisko s pohostinstvím, má zájem objekt prodat co nejvýhodněji. Za rok, kdy objekt je v prodeji, bylo několik zájemců, ale všichni odstoupili právě pro vysokou cenu, která dle našeho názoru je neúměrná. Ač obecní zastupitelstvo i obecní úřad věnovali nemálo času a úsilí při různých jednáních zajištění odpovědné úrovně zásobování v potřebném rozsahu pro Hrádek, výsledek je stále nulový. OZ i OÚ nemají kompetence toto zařídit, vše je na podnikatelské aktivitě soukromých podnikatelů či společností. Přesto, že u nás na Hrádku žije několik vyučených prodavaček, nepodařilo se sehnat potřebný počet ani pro náhradní prodejnu. Musíme doufat, že i tento problém se časem vyřeší ke spokojenosti všech spoluobčanů tak, jako se vyřešil nejen ve městech, ale i v celé řadě sousedních obcí.

Různé

Na podzim letošního roku se díky několika ochotných rodin a za podpory sponzorů podařilo zajistit v naší obci ozdravovací pobyt 10 dětí a jedné vedoucí z Běloruska, zasažených havárií černobylské jaderné elektrárny. Tato akce se uskutečnila ve spolupráci s Českou katolickou charitou Praha. Poděkování nás všech patří hlavně rodinám, ve kterých byly děti ubytovány, sponzorům, kteří pomohli finančně pokrýt náklady, pracovnícím školní kuchyně, které denně zajišťovaly dětem svačiny a obědy, i všem ostatním, kteří tuto zdařilou akci podpořili. Svým příkladným postojem učinili humánní skutek a nám dali příklad, jak lze pomoci bližnímu.

Obec i v letošním roce se podílí s celou řadou sousedních obcí a různých podniků na úhradě smluvního spoje ČSAD na lince Nové Město nad Metují přes Nový Hrádek a Ohnišov zpět do Nového Města. Tento spoj zajišťuje přepravu pracujících z odpoledních směn, a to v lichých týdnech.

V letošním roce došlo k přepracování pojistného i za naši obec. Základní pojištění - budovy, odpovědnost obce, pojištění občanů, regresní pojištění stojí obec 45 000,- Kč ročně, což je poměrně vysoká částka proti 10 000,- Kč, které se platily dosud. Z toho vidíme, že náklady rostou nejen v našich domácnostech, ale i obcím.

Vážení spoluobčané, během roku byla vedena celá řada různých jednání s celou řadou partnerů, ať úřadů nebo se zástupci různých podniků. Ne každé jednání je úspěšné, ale i z těch méně úspěšných se člověk vždy poučí. V současné době máme rozjednáno s VČE Náchod posílení rozvodů elektrické sítě a v některých úsecích rekonstrukci stávajícího rozvodu. Toto má velký význam pro vytápění našich domovů elektrickou energií. V některých částech k rekonstrukci dojde již příští rok, v ostatních v létech následujících. Rádi bychom v příštím roce provedli rekonstrukci střešní krytiny na bytovém domě čp. 59, na budově základní školy v Náchodské ulici dokončili nátěry venkovních oken. Nátěry oken provést i na budově obecního úřadu. Počítá se s dokončením úpravy povrchu komunikace na Mikulášově kopci a kolem písničky k Rázlovým. Hodláme pokračovat také s opravou hřbitovní zdi. Rádi bychom v Bukovecké ulici nechali vybudovat kanalizaci odpovídající terénu a pokud budou prostředky začít s rekonstrukcí středu náměstí. Budova bývalé základní školy v Hradní ulici musí být opatřena novou střešní krytinou. Je ještě mnoho dalších věcí, které by bylo potřebné opravit, ale vše je podmíněno finančními prostředky, kterých máme stále nedostatek.

Rád bych Vás, vážení spoluobčané, seznámil také s tím, že v červenci t. r. rezignoval na funkci člena obecního zastupitelstva a zástupce starosty obce pan Vratislav Ptáček z osobních důvodů. Bylo jednáno s dalšími možnými náhradníky podle výsledků komunálních voleb v roce 1990 s panem Ladislavem Grulichem a panem Josefem Rybínem o jejich členství v OZ. Oba jmenovaní členství v OZ odmítli. Proto OZ rozhodlo v souladu s platnými zákony o 10ti členném OZ. Zástupcem starosty obce byl na zasedání OZ 15. 7. 1993 zvolen pan Josef Přibyl.

Vážený spoluobčané, chtěl jsem Vám přiblížit dění obce z pohledu obecního zastupitelstva i svého. Nevím, jak Vás tento krátký výčet uspokojí. Jsem přesvědčen, že se v letošním roce udělal velký kus práce v naší obci, ale ještě více práce je před námi. K tomu všemu je zapotřebí velkého úsilí nás všech a také pochopení okresního úřadu, který se naší obci snaží vždy pomoci. Rád tuto skutečnost připomínám a děkuji za vše, čím nám byl okresní úřad nápomocen a doufám, že tato spolupráce bude pokračovat i nadále.

Při každé vhodné příležitosti se snažím apelovat na vztahy mezi námi občany a náš přístup k sobě navzájem. Navzájem budme k sobě slušní, pozorní, upřímní a vzájemně si pomáhejme. Budme snášenliví, mějme se rádi a mějme také rádi místo, kde všichni žijeme.

Josef Svatoň
starosta

POCITY V AZBUCE

MNĚ OČEŇ PANRAVILOS -SVĚŽIJ VOZDUCH, MNOGO LESOV, JA JIŠČO CHAČU SJUDA PRIJECHAŤ. Jegor Kovalenko, 10 let, Minsk
...VSJE LJUDI K NAM CHARAŠO ATNOSILIS; MAJI ČEŠSKIJE RADITĚLI BYLI KA MNĚ DOBRY I VNIMATĚLNY... Olga Vodšu, 13 let, Pinsk
Dva za všechny. Deset lístečků, vyznání pocitů psaná dětskou rukou. Je v nich shrnuto celkem sedm týdnů společného života dětí z Běloruska a jejich českých VTARYCH SEMJEJ. Deset lístečků - liší se úrovní rukopisu a slovní zásoby podle věku pisatele, obsah je však ve své podstatě shodný. JSME RÁDI, ŽE JSME TU BYLI, POZNALI JSME JINÉ VZTAHY MEZI LIDMI, LÍBILA SE NÁM PŘÍRODA I PAMÁTKY, DĚKUJEME VŠEM, PŘEDEVŠÍM "VTARYM RADITĚLJAM." CHCEME SE SEM VRÁTIT. Po sedm podzimních týdnů mělo devět rodin v Novém Hrádku a Borové poněkud narušený běžný životní rytmus. Vzájemné přizpůsobování bylo nutné. Zato žáci hrádovské základky brzy začali vnímat běloruské děti jako běžné vrstevníky, vždyť se s nimi denně setkávali buď ve školní jídelně, družině nebo venku. Vstřícná atmosféra, která panovala na Hrádku všeobecně, pomohla dětem v rychlé aklimatizaci. Ochoťně přijaly nový životní styl a nadšeně vstřebávaly veškeré podněty, jichž se jim dostávalo vrchovatě.

Krátce před odjezdem zpátky do Běloruska mně děti i jejich vedoucí Irina požádaly, abych veřejně poděkovala všem, kdo jejich pobyt u nás umožnili, či zajišťovali. Byla to především Česká katolická charita v Praze, pobočka Komerční banky v Náchodě, Obecní úřad v Novém Hrádku, Jednota Hronov, KOVAP, KADEN, VELOS a DETECHA - všechno výrobní družstva v Novém Hrádku, stejně jako soukromníci V.Z.M.Sychrovských, Autoslužby Josef Drašnar, dále dětský tábor Uniservisů z Hradce Králové na Dlouhém a jeho zaměstnanci manželé Kašparovi, Charita v Novém Městě nad Metují, První česká škola přežití D. Valáška z Prahy a samozřejmě ještě mnoho dalších. Největší dík však v každém případě náleží rodinám, které se po celých sedm týdnů staraly o běloruské děti jako o své. Za pozornost stojí v této souvislosti i to, že Nový Hrádek byl v tomto termínu jedinou obcí na Náchodsku, kde se podařilo najít běloruským dětem přechodný domov.

Jana Ptáčková

**CHCETE BRZY A DOBRĚ BYDLET? CHCETE MÍT BYT PODLE SVÉHO PŘÁNÍ,
SVÝCH PŘEDSTAV? NAŠE VÁNOČNÍ NABÍDKA.....**

Obecní úřad v Novém Hrádku má prvořadý zájem o vytvoření maximálně nejlepších podmínek všech občanů a vyhledává různé možnosti jak vše uskutečnit. Víme dobře, kde se nedaří k plné spokojenosti. Jednou z bolestí, která nás neustále trápí a dělá veliké starosti, je přímo katastrofický nedostatek bytů, který měl na svědomí v minulosti velký odliv zejména mladých rodin tam, kde byly jiné možnosti než u nás. Ale my chceme pomoci těm, kterým se tento náš krásný kout Orlických hor líbí a chtějí tu trvale zůstat, aby s jejich přičiněním zde také natrvalo zůstali. (Máme totiž tolik žádostí o byty, které při současných možnostech nelze vyřídit ani za 50 let!)

Komise výstavby a pro věci bytové při Obecním úřadu v Novém Hrádku nabízí všem zájemcům o byt **z p r o s t ě d k o v á n í v ý s t a v b y**.

Jedná se o výstavbu bytového objektu, v němž budou jednotlivé byty zřízeny dle individuálního přání zájemců. Podle těchto konkrétních přání a požadavků bude tento bytový dům navržen. Počet bytů bude dán počtem zájemců - žadatelů. To znamená, že tam mohou být byty 1+1 (kuchyň + pokoj), 1+2 (kuchyň + 2 pokoje), 1+3 (kuchyň + 3 pokoje), 1+4 (kuchyň + 4 pokoje), případně více. U každého bytu bude WC a koupelna. Uvažuje se asi tak o užitné ploše bytu 1+3 cca 80m². Vše je dáno individuálními požadavky. Cena bytu se pohybuje v rozmezí cca 250 000,- Kč - 500 000,- Kč podle velikosti bytu. Vytápění bude elektřinou. Do 2 let od zahájení výstavby budou byty předány do vlastnictví. Pozemek i dům bude majetkem dodavatelské organizace, která tento objekt bude stavět. Na zajištění údržby a provozu objektu bude se měsíčně přispívat. Výše finanční částky bude stanovena až po realizaci výstavby. Byt si bude moci vlastník případně i prodat, a to komukoliv. (Byt je majetkem vlastníka bytu).

Místo výstavby není dosud stanoveno. Bude odvislé od velikosti objektu a dalších podmínek (vlastnictví pozemků, inženýrské sítě, zdroj elektrické energie atd.).

Objekt by měl mít alespoň 3 - 4 byty, počet není omezen. Veškerá jednání s dodavatelem výstavby, územní a stavební řízení bude zajišťovat komise výstavby a pro věci bytové a nebude se tedy přímo dotýkat jednotlivých žadatelů - investorů. To znamená, že tyto všechny starosti převezme na sebe obecní úřad.

Žádosti o tuto formu výstavby s následným přidělením bytu **předejte na Obecní úřad v Novém Hrádku do konce ledna 1994** a to proto, aby mohla být včas zajištěna projektová dokumentace a příprava výstavby. Se zájemci bude provedena beseda k výstavbě.

Pro pořízení bytu (i rodinného domku) je výhodné stavební spoření, které se v současné době již uzavírá.

Zvlášť výhodné je uzavření u Komerční banky, která má i zde v Novém Hrádku své jednatelství, a to v budově obecního úřadu. Zájemcům o toto spoření podá informace každé úterý od 14.00 do 17.00 hodin, kdy má zde úřední hodiny. Postačí uspořit jen 40% potřebné částky a zbytek 60% poskytne KB výhodnou půjčku se 6% úrokem.

Taková možnost pořízení bytu v dohledné době je oproti individuální bytové výstavbě reálná a podstatně schůdnější.

Těšíme se společně s Vámi na úspěch a zdar této naší mimořádné akce.

Komise výstavby a pro věci bytové

NAŠE MATEŘSKÁ ŠKOLA

Mateřská škola vychovává a vzdělává děti předškolního věku. Obsah výchovně vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení hudebních, výtvarných, pracovních a tělesných dovedností a na rozvíjení rozumových schopností dítěte. V žádném případě se však nejedná o předčasné "biflování" a znásilňování psychologie dítěte. Veškerá výchova se provádí formou hry, kdy je dítě nenásilnou formou motivováno k prováděné činnosti. K tomu přispělo i uvolnění dříve striktní metodiky plánování výchovně vzdělávacího procesu v mateřských školách, což umožňuje učitelkám cílevědomě přizpůsobovat obsah i metody výchovy vnějším podmínkám i momentálním náladám dětí. Výchova v mateřské škole má významný vliv na všestranný a rovnoměrný rozvoj znalostí a dovedností dítěte, nesporně napomáhá jeho začlenění do kolektivní výchovy před nástupem do základní školy a v neposlední řadě napomáhá i při řešení problémů mladých rodičů při nástupu do zaměstnání.

Mateřská škola v Novém Hrádku byla založena již v roce 1945. Ve svém počátečním období byla umístěna v soukromém domě čp. 32. V roce 1955 pak byla přestěhována do budovy národní školy, kde sídlí doposud. Přestože je budova již značně zastaralá a vyžaduje komplexní generální opravu, zejména střechy, vnějších omítek a veškerých instalací, místnosti mateřské školy jsou přijatelně vybavené a pěkně upravené.

Provoz mateřské školy je dotován ze státních prostředků, tj. cestou okresního úřadu z prostředků Ministerstva školství České republiky a zejména pak z prostředků Obecního úřadu v Novém Hrádku. Tyto dotace pokrývají nezbytné náklady na provoz mateřské školy, nestačí však zcela pokrýt potřeby modernizace technického vybavení, pomůcek a hraček. Přesto se podařilo udržet dobrý stav vnitřního vybavení mateřské školy. Provedeny byly nátěry dveří budovy, plotu, laviček a dalšího vybavení školní zahrady a dokonce se podařilo zakoupit nové piano, které významně přispívá při hudební výchově dětí. Z příspěvků sponzorů, zejména výrobních družstev KADEN a VELOS, truhlářství "U Drašnarů" a akciové společnosti Komerční banka Náchod se daří obnovovat i opotřeбенé hračky a pomůcky.

V současné době navštěvuje naši mateřskou školu 22 dětí a ve druhém pololetí školního roku předpokládám, že nastoupí dalších 6 dětí. Zájem rodičů o zařazení dítěte do mateřské školy i péče obecního úřadu svědčí o tom, že mateřská škola v Novém Hrádku má perspektivu.

Vzhledem k tomu, že se blíží konec roku, ráda bych tímto způsobem poděkovala všem, kteří mají zájem o rozvoj mateřské školy v Novém Hrádku a svým způsobem přispěli na její modernizaci. Poděkování patří i rodičům dětí, kteří při řešení problémů podle svých možností napomáhali.

Soňa Brázdilová
ředitelka MŠ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

V těchto dnech jsme při pedagogické radě hodnotili průběh 1. čtvrtletí školního roku 1993-94. Tak jako obtížná ekonomická situace doléhá na podniky, družstva a domácnosti, stejně doléhá i na oblast školství. Počátkem letošního roku došlo na všech školách k restriktivním opatřením.

Tato opatření zvláště tvrdě postihla hlavně menší školy. Ve městech dochází ke spojování tříd, zvyšování počtu žáků ve třídách, odbourávání kroužků a snižování počtu hodin. Na každého žáka je stanoven mzdový normativ a podle něho má škola stanovený rozpočet.

Naši školu navštěvují žáci z Nového Hrádku a širokého okolí. Pro přehled je to těchto deset obcí: Bohdašín, Borová, Česká Čermná, Dlouhé -Rzy, Doly u Dobrušky, Mezilesí, Náchod, Nové Město nad Met., Slavoňov a Sněžné. Na škole jsou 144 žáci. Jejich počet ovlivnit nemůžeme, třídy na úkor výuky spojovat nebudeme. V žádném případě bychom nechtěli, aby na úsporná opatření ve školství dopláceli naši žáci.

Pedagogický sbor školy je obsazen kvalifikovanými pedagogy, kteří mají zájem dát žákům co nejvíce. Je pro nás optimistické, že vždy nacházíme plné pochopení u obecního úřadu. Dle svých možností nám vždy pomůže, i když neoplývá nadbytečnými prostředky.

Byli bychom velmi rádi, abychom vždy nacházeli plnou podporu také u rodičů a veřejnosti. Žáci ve svém věku totiž ještě nemohou docenit náročnost vyučujících, kteří se jim snaží předat maximum vědomostí.

Chtěli bychom, aby i v silné konkurenci s ostatními školami byli naši žáci vždy na předních místech, tak jako to dosahujeme v soutěžích. Víme, že jak mládež vychováme a připravíme pro život, tak nám to po dvaceti letech oplatí.

Jaroslav Kolda
ředitel ZŠ

Sokol v Novém Hrádku před XII. Všesokolským sletem

Díky Bohu jsme se dočkali. Dočkali jsme se obnovení Sokola a dočkali jsme se příprav na XII. Všesokolský slet. Jsme si vědomi, že po 40 letech cílevědomého zamlčování sokolských ideí neví střední a mladá generace našich spoluobčanů, co Sokol pro vývoj našeho národa a našeho státu za posledních 130 let znamenal. Sokolští cvičitelé a cvičitelky byli současně vychovateli a vychovatelkami, kteří svým příkladem a svým působením vedli děti a mládež k bratrství, humanitě, demokracii a k uvědomělé kázni. Pěstovali v dětech statečnost a hrdost na svůj národ.

To všechno jsou vlastnosti, kterých se nám dnes nedostává. XII. Všesokolský slet chce napomoci, aby se tyto hodnoty opět vrátily nejširším vrstvám národa. Všichni víme, že to bude těžké. Chybí dvě generace cvičitelů. Vzhledem k feminisaci školství chybí učitelé-cvičitelé pro mužské složky, hlavně žáky a dorostence. Učitelé byli dřív na venkově vedoucí silou v Sokole. Však hrádovský Sokol to zažil. O to těžší je nyní začínat. V naší jednotě se nám podařilo získat cvičitele na nácvik 5 sletových skladeb.

Sestra L. Ježková nacvičuje s nejmladším žactvem skladbu s "čáryfuky." Sestra náčelnice Martínková učí cvičit dokonce dvě skladby - mladší žákyně s košíčky a dorostenky spolu se ženami cvičí s míči. Bratr Pavel Bohadlo vede nácvik skladby mužů. My, pamětníci Sokola, nacvičujeme skladbu mužů a žen dohromady. Skladba se jmenuje "Věrná garda."

Ještě pořád není tak pozdě, aby se k nám nemohl někdo přidat. Rádi mezi sebou další zájemce o cvičení uvítáme. Já osobně jsem se zúčastnila X. a XI. sletu a byly to zážitky tak nezapomenutelné, že se s nimi nedá nic jiného srovnat.

Slet má být i propagací sokolských myšlenek. Chtěli bychom, aby střední a mladá generace pochopila, že jejich děti budou v Sokole v nejlepším prostředí pro další vývoj jak tělesný, tak duševní. Sokol nebude vychovávat sportovní primadony, ale bude skutečně tělesnou a duševní průpravou pro všechny.

To jsou naše cíle. Vzhledem k tomu, že po 40 letech ze Sokola zůstalo jen torso, o to větší práce nás čeká. Kdo je jen trochu schopen, může přiložit ruku k dílu. Bude vítán.

Dr. Jaroslava Pružinová

S P O L E Ā E N S K Ā K R O N I K A

Ve druhém pololetí roku 1993 oslavili či oslaví svá životní jubilea tito naši spoluobčané:

Anna Martínková	Kopeckého 156	16. 7.1912
Bohuslav Černý	Kopeckého 139	22. 7.1915
Anna Zelená	Dlouhé 22	23. 7.1907
Růžena Drašnarová	Doly 175	30. 7.1916
František Kubeček	Doly 177	13. 8.1914
Josef Škoda	Náměstí 36	19. 8.1913
Ludmila Grymová	Klainova 10	1. 9.1918
Marie Klamtová	Hradní 65	6. 9.1913
Marie Novotná	Rokolská 258	11. 9.1909
Marie Klimešová	Končiny 219	13. 9.1912
František Školník	Hradní 68	16. 9.1911
Hedvika Hofmanová	Doly 171	9.10.1915
Josef Linhart	K Javůrku 313	15.10.1914
Marie Beková	Klainova 15	16.10.1909
Marie Příbylová	Bukovecká 115	17.10.1900
Hedvika Beková	Bukovecká 108	17.10.1907
Hedvika Laštovková	K Javůrku 316	17.10.1903
Josef Šnajdr	Dlouhé 23	19.10.1918
Vratislav Ptáček	Doly 172	23.10.1909
Ludmila Janečková	Náchodská 50	30.10.1906
Božena Čáповá	Dlouhé 34	30.10.1912
Karel Bubeníček	Náchodská 55	1.11.1909
Božena Škodová	Náměstí 36	2.11.1915
Anežka Černá	Náměstí 17	5.11.1901
Bohumila Kubečková	Doly 177	6.11.1916
Anežka Kopecká	Náchodská 59	8.11.1902
Marie Šejhohová	Kopeckého 45	8.11.1907
Marie Schejbalová	Sokolská 248	15.11.1912
Božena Rázlová	Mikulášův kopec 205	26.11.1910
Anna Milotová	Hradní 293	1.12.1912
Anežka Cejnarová	Dlouhé 21	25.12.1904
Barbora Buriánková	Rzy 14	29.12.1900

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme.

Od měsíce května do začátku prosince se v naší obci narodila tato děťátka:

Daniela Langrová	Bukovecká 202	4. 6.1993
Jana Klárová	Náchodská 320	25. 6.1993
Sabina Rýdlová	Sokolská 339	26. 8.1993
Greta Stocklassová	Náchodská 295	9. 9.1993
Štěpánka Rufferová	Náchodská 59	6.11.1993
Miloš Martinek	Rzy 7	22.11.1993

Všem dětem i jejich rodičům přejeme jen samou radost.

V obřadní síni Obecního úřadu v Novém Hrádku manželství uzavřeli

Erich Klár	a	Jana Šafránková
Olešnice v Orlických horách		Nový Hrádek
Petr Suchánek	a	Dagmar Pumrová
Nový Hrádek		Nový Hrádek

Přejeme hodně lásky, důvěry a porozumění.

Navždy jsme se rozloučili se zesnulými

Jaromírem Martínkem	Hradní 80
Annou Příbylovou	Bukoveská 109
Annou Střelkovou	Rokolská 134
Josefem Střelkou	Rokolská 134
Miladou Černou	Náchodská 53
Ludmilou Kuncovou	Dlouhé 16
Annou Červinkovou	Kopeckého 218
Arnoštem Vernerem	Dlouhé 16
Josefem Landou	Hradní 19
Marií Šotolovou	Kopeckého 152

Č E S T J E J I C H P A M Á T C E !

K l u k o v s k é v á n o c e
xx

Libor Volný

Vy větrníčky bílých vloček,
jak rozinky se třpyt váš schoval
mamince v těstě do vánoček
a já je tajně vyđuboval

Za trest jsem vždycky v koutě klečel
a s výčitkami Kristu Pánu
div jsem si oči nevybrečel
v kuchyni u noh otomanu

Útěchou bývala mi knížka
a štrůdl, po kterém jsem toužil,
a dárky - tenkrát od Ježíška
(jinak bych si je nezasloužil)

Na hřbitov šli jsme za dědečkem,
v kapse pár jablek nenakouslých
a pak jsem šmidlal pod stromečkem
"Snění", co jsem se učil v houslích

Býval jsem málo zdárný synek
 (za mládím, hochu, už si zameť,
 když začínáš žít ze vzpomínek,
 tak ke své hrůze ztrácíš paměť)

Chtěl jsem být vším a nejsem ničím,
můj život - žádná velká sláva,
- však ve větvích či pod jehličím
klukovství stále přetrvává

Rád jsem byl vždycky mezi svými,
tak na půl chtivec, na půl střídmý!
 Když vánoce jsou svátkem zimy,
 ať jsou i svátkem mezi lidmi

Ze sbírky Viděl jsem Náchod jak v barevném sklíčku
od současného autora Libora Volného.

Vážení,

s blížícími se vánočními svátky a s nastávajícím novým rokem Vám všem přejeme radostné a klidné vánoce a do nového roku pevné zdraví, sílu, vzájemné porozumění a toleranci.

Toto blahopřání posíláme Vám všem spoluobčanům bez rozdílu věku i postavení. Mladým, starším, doma, na pracovišti, nebo úřadech, dětem, mládeži ve školce i škole.

Kéž Pokoj a Láska přijdou i k nám.

Vánoční radost a lepší příští rok 1994!

Obecní zastupitelstvo
obce
Nový Hrádek

Tyto Frymburské ozvěny vydal Obecní úřad v Novém Hrádku
v prosinci 1993.